

Чи враховує ФОП – платник ЄП до загальної кількості осіб, що перебувають з ним в трудових відносинах, працівників, яких залучає до виконання робіт по цивільно-правових договорах (договорах підряду)?

ЗІР, категорія 107.01

Відповідно до п. 291.4 ст. 291 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) однією з умов застосування спрощеної системи оподаткування для фізичної особи – підприємця є:

- для платників єдиного податку першої групи – не використання праці найманих осіб;
- для платників єдиного податку другої групи – не використання праці найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб;
- для платників єдиного податку третьої групи – не використання праці найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена;
- для платників єдиного податку четвертої групи (сільськогосподарські товаровиробники) – не використання праці найманих осіб. Членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї у визначенні частини другої ст. 3 Сімейного кодексу України від 10 січня 2002 року № 2947-III зі змінами та доповненнями.

У разі перевищення чисельності фізичних осіб, які перебувають у трудових відносинах з платником єдиного податку, такі платники єдиного податку зобов'язані з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, у якому допущено таке перевищення, перейти на сплату інших податків і зборів (п.п. 6 п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 ПКУ).

Статтею 46 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року № 436-IV зі змінами та доповненнями передбачено, що підприємці мають право укладати з громадянами договори щодо використання їх праці.

Договори з громадянами на використання їх праці укладаються за трудовими або цивільно-правовими договорами.

Згідно зі ст. 21 Кодексу законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII зі змінами та доповненнями трудовий договір є угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін.

Відповідно до п. 1 ст. 626 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV зі змінами та доповненнями (далі – ЦКУ) договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Цивільно–правовий договір (договір підряду, доручення тощо) – це угода між громадянином і підприємством або підприємцем, предметом якої є виконання фізичною особою певної роботи, спрямованої на досягнення конкретного результату.

За договором підряду одна сторона (підрядник) зобов’язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов’язується прийняти та оплатити виконану роботу (п. 1 ст. 837 ЦКУ).

Тобто за договорами підряду оплачується не процес праці, а його конкретний (кінцевий) результат, який визначається після закінчення роботи і оформляється актом приймання-передачі виконаних робіт (наданих послуг), на підставі яких і здійснюється виплата винагороди.

Враховуючи зазначене, якщо фізична особа – підприємець – платник єдиного податку укладає договір, який передбачає оплату процесу праці, тобто містить ознаки трудового договору, то такий платник єдиного податку враховує працівників, яких залучає за таким договором, до загальної кількості осіб, що перебувають з ним в трудових відносинах.

Якщо укладений договір відповідає нормам договору підряду, то фізична особа – підприємець – платник єдиного податку не враховує працівників, яких залучає за таким договором, до загальної кількості осіб, що перебувають з ним в трудових відносинах.